

Materiál pro studenty – strategie podpory funkční gramotnosti

Mezinárodní srovnávací šetření

PISA - **Programme for International Student Assessment** - Program pro mezinárodní hodnocení žáků.

Kdo se účastní testování

V jakých oblastech (gramotnostech) testování probíhá?

V jakém cyklu?

Mezinárodní šetření PISA je největším světovým vzdělávacím výzkumem a organizuje je V České republice za **přípravu, realizaci a vyhodnocení šetření PISA** odpovídá....., poprvé proběhlo v roce.....

Jaké je zaměření šetření PISA?

Cyklus PISA	2000	2003	2006	2009	2012	2015	2018	2022*	2025
Počet zemí	32 (+ 11 v roce 2002)	41	57	65 (+ 10 v roce 2010)	65	72	79	85+	
Zaměření	Čtení	Matematika	Přírodověda	Čtení	Matematika	Přírodověda	Čtení	Matematika	Přírodověda
Inovativní doména	Nadpředmětové kompetence	Řešení problémů	Postoje vůči přírodovědě	Digitální čtení**	Tvůrčí řešení problémů	Týmové řešení problémů	Globální kompetence**	Tvůrčí myšlení	Učení v digitálním světě

* Cyklus šetření 2021 byl odložen v důsledku celosvětového omezení přítomnosti žáků ve školách vlivem pandemie covid-19. V roce 2022 tak proběhne šetření PISA poprvé se čtyřletým odstupem.

** Bez účasti ČR.

Vedle výše uvedených „tradičních“ gramotností se tvůrci PISA snaží každý cyklus šetření doplnit o tzv. **inovativní doménu**, např. nadpředmětové kompetence či postoje žáků vůči přírodovědě, digitální čtení, **řešení problémů**, **finanční gramotnost**.

Test PISA

Každý žák vypracovává dvouhodinový kognitivní test - zastoupeny úlohy s volbou odpovědi a úlohy s tvorbou odpovědi,

Poslední hlavní šetření PISA 2022 se uskutečnilo na jaře roku 2022 a v České republice se jej zúčastnilo minimálně 8 000 žáků z více než 300 škol. Zveřejnění výsledků z hlavních testovaných domén ve formě národní a mezinárodní zprávy je plánováno na poslední čtvrtletí roku 2023 a v roce 2024 na něj naváží publikace s výsledky inovativní a volitelné domény. Informace o aktuálně probíhajícím cyklu jsou také případně na <https://www.oecd.org/pisa/>.

Doporučení pro školy a učitele vyplývající ze šetření PISA

PIRLS - *Progress in International Reading Literacy Study*)

Jaké je zaměření šetření PIRLS

V jakém cyklu se testuje?

Kdo testování zajišťuje?

Jak je v šetření PIRLS chápána čtenářská gramotnost?

Kdo se účastní testování

Test PIRLS

- jak si žáci dovedou poradit s vyhledáním informací, porozuměním, interpretací a posuzováním v různých typech textů a sledovat vývoj v této oblasti

Realizace šetření PIRLS 2021

V rámci zapojení ČR do pátého cyklu šetření PIRLS proběhl na **jaře roku 2021 hlavní sběr dat, do kterého bylo zapojeno 280 škol ze všech krajů České republiky**. Na mezinárodní úrovni je do PIRLS 2021 zapojeno přes 50 států. Zjištění z PIRLS 2021 bylo zveřejněno v **prosinci 2022**.

Nejlepšího výsledku ve čtenářské gramotnosti dosáhli žáci **Singapuru** (587). Za nimi následují žáci **Irska** (577) a **Hongkongu** (573). Většina vyspělých zemí dosáhla výsledku vyššího než 500 bodů.

Průměrný výsledek českých žáků 4. ročníků ve čtenářských dovednostech dosahuje hodnoty **540 bodů a je nad průměrem škály PIRLS**. Česká republika přitom zaostala za **pěti** členskými zeměmi EU, které se testování zúčastnily. Srovnatelného výsledku dosáhli žáci **Švédska, Austrálie, Bulharska, Maďarska, Dánska, Norska a Itálie**.

Porovnání výsledků dívek a chlapců

Výsledky v krajích

Výběr textu

Cílem šetření PIRLS je hodnotit úroveň čtenářské gramotnosti pomocí testu, který navodí zážitek co nejpodobnější tomu, co prožívají žáci mladšího školního věku v běžných čtenářských situacích.

Typy otázek:

Šetření TIMSS (Trends in International Mathematics and Science Study)

ČR se účastní od roku 1995. Jedná se rozsáhlou mezinárodní srovnávací studií, která ve čtyřletých cyklech zjišťuje úroveň vědomostí a dovedností žáků v matematice a v přírodních vědách.

Šetření TIMSS se zaměřuje na věkové kategorie **devítiletých a třináctiletých žáků** – ve většině zemí se jedná o žáky 4. a 8. ročníků povinné školní docházky. Kromě zkoumání výsledků žáků v matematice a v přírodovědě TIMSS shromažďuje od ředitelů škol, žáků, rodičů a učitelů bohatou škálu kontextových informací.

V každé zemi je vybírán reprezentativní vzorek minimálně 4 000 žáků ze 150 až 225 škol.

Šetření TALIS - (Teaching and Learning International Survey)

Zaměření šetření TALIS - mezinárodní šetření o vyučování a učení TALIS je dalším významným projektem OECD v oblasti vzdělávání a specifickým šetřením orientovaným na **učitele a ředitele škol**. Cyklus tohoto šetření byl pětiletý (2008, 2013, 2018) a posunul se na šestiletý (2024). V České republice odpovídá za **přípravu, realizaci a vyhodnocování** tohoto šetření **Česká školní inspekce**.

- je sledováno **školní prostředí**, kde probíhá vyučování
- **podmínky**, ve kterých učitelé a ředitelé pracují
- slouží jako **podklad ke zlepšení podmínek** pro učitele, zvýšení jejich spokojenosti
- probíhá formou elektronického dotazování
- dva dotazníky – pro ředitele školy a pro učitele.

Kdo se účastní?

Kdy se uskuteční šetření TALIS?